

TÜRKİYE
CÜMHURİYETİ

SIHHAT VE İCTİMAİ MUAVENET VEKÂLETİ

Property of
Fred Field Goodsell
14 Beacon St.
Boston,
Mass.

Kızıl hastalığı
Ve
Korunma çareleri

1930

İstanbul - Türkocakları Merkez heyeti malbaası

Wistaria lanata
M. L. Bailey

200

(Kızıl hastalığı ve koruma çareleri)

Kızıl hastalığı en ziyade çocuklarda ve bilhassa 2-10 yaş arasında görülen bulaşıcı ve tehlikeli bir hastalıktır. Bununla beraber büyük insanlar da kızılı tutula bilirler. Kızıl her sene dünyanın her tarafında binlerce çocuğun ölümüne sebep olur. Onun için bu hastalıktan sakınmağa çalışmak ve evlâtlarımızı korumak hepimizin üstüne düşen vazifedir.

HASTALIĞIN SİRAYET YOLLARI: Hastalık iki tarzda geçer:

1 — Ya doğrudan doğruya hastadan (yani hastaya ve ya elbise ve eşyasına temas ile ve yahut hastanın öksürme , aksırma ve hatta konuşması esnasında Ağız ve burnundan etrafa saçılan tükrük ve sümük parçacıklarile) geçer

2 — Ve yahut ta bu tarzda hastadan mikrobu alarak kendisi hastalığa tutulmaksızın başkalarını aşlaya bilen salım insanlar vasıtasisle naklonur. Böyle hastalığı nakleden kimselere (mikrop hamili) denilir .

HASTALIĞIN ALÂMETLERİ — : Mikrop

alındıktan sonra ikiden altı güne kadar hastalık meydana çıkar. Titreme, Çogaz ağrısı, Hafif veya şedit bir nezle, veya Kusma ile başlar. Ateş yükselir. Çocuklar yutkunurken bogaz agrısından mustarıp olurlar. Hastaların bogazları kızarmış, bademcikleri şişmiştir.

Bunları müteakip ve ekseriyetle hastalığın başlangıcından 24 saat sonra vücutta kırmızı lekeler peyda olmağa başlar. Lekeler evvelâ göğüs ve boyun nahiyesinden başlayarak yüze, kollara, arkaya, vücutun her tarafına intişar eder. Yalnız burun ve dudakların etrafı ile çenede leke çıkmaz. Burası soluk renkte görülür. Lekeler bidayette toplu iğne başı büyülüüğünde iken yavaş yavaş büyüterek ve yekdigerlerine yaklaşarak vücuta kırmızı bir boyalı sürülmüş gibi bir hal alır. Bundan dolayı bu hastalığa (Algömlek) de derler .

Hastalığın altı, yedinci günü ter ile birlikte ateş düşer . Ve lekeler de solarak oradaki deri aksamı soyulup dökülmeğe başlar . Derinin soyulma müddeti [1-5] hafta sürer. Bazı hastalarda kırmızı lekeler çıkmaz. Yalnız boğaz ağrısı ve ateş görülür. Şu halde böyle hastalarda lekeler yoktur diye kızıl olmadığına hükmetmemeli ve memlekette kızıl olduğu zaman bunları da şüpheli telakki ederek derhal bir tabibe malumat vermelidi"

HASTALIĞIN İHTİLÂTLARI — : Bu ihtilât; böbreklerde, Kalp ve teneffüs yollarında görülür. Ölüm bu ihtilâtlardan ileri gelir. Binaenaleyh hastanın tedavisini ve iyi bakılmasını temin ederek bu ihtilâtların zuhuruna mani olmalıdır.

KORUNMA — : Hastalığın sirayet menbalarının ya doğrudan doğruya hastanın kendisi ve yahut hasta ile temasta bulunan salim eşhas olduğu yukarıda söylenilmiştir. Şu halde korunmak mesclesi için :

A — Hasta muhakkak surette saglamlardan ayrılarak yanına ebeveyninden ve ya hastaya bakandan başka ne salim kardeşleri ve ne de komşular veya komşu çocukları yaklaştırılmamalıdır.

B — Hasta bulunan eve ziyaret, misafirlik gibi herhangi bir maksatla olursa olsun kimse gitmemeli ve hasta sahipleri de bu tarzda bir ziyaretçi veya misafir gelecek olursa münasip lisan ile evde hasta bulunduğu beyan ederek bunları eve kabul etmemelidir. Bundan başka hasta ile temasta bulunanlar; yani Ana, Baba veya hastaya bakan kimseler; hastanın yanında bulundukları müddetce birer gömlek veya bunun yerine kaim diger bir şey giyinmeli ve odadan dışarıya çıkarken bu gömleği değiştirmekle beraber behmehal el ve yüzlerini hiç olmazsa sabunlu su ile yıkamalıdır.

C — Çocukları kızıla karşı aşılatmak ta bir korunma vasıtasıdır. Bunun için hükümet tarafından aşı yapılmakta ve kızıl tehlikeleri mevcut olduğu zaman derakip çocukları götürüp aşlatmalıdır. Aşının hiç bir tehlike ve zararı yoktur.

Bunlardan başka gerek hasta sahipleri ve gerekse mahalle ihtiyaçları Heyetleri ve hastalıktan malumatı bulunan herkes hastalığı Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüklerine veya Hükümet veya belediye Tabiplerine bildirmek zorundurlar. Bu; memleketin umumi sıhhati için herkesin ifa etmesi lazımgelen Kanuni, Vicedanî bir borçtur. Bu borcu ifa etmeyenler hakkında kanunu takibat yapılır.

